

Ikäihminen toimijana
– Vanhuspalvelulain toimeenpanoa
Pohjois-Suomessa 2013–2014

HOITOA JA HUOLENPITOA KOTISOHVALLE – TULEVAISUUDEN ETÄMAHDOLLISUUDET

Leila Mukkala projektipäällikkö /
Ikäihminen toimijana –hanke

6.11.2014

GERIATRIN ETÄKONSULTAATIOPALVELUT

Tavoitteena

- Geriatrian erikoislääkäripalvelut kuntiin
 - Moniongelmaisten potilastapausten hoitamiseen
 - Geriatriksen ja gerontologisen osaamisen lisäämiseen
 - Vanhuspalveluiden kehittämiseen
- Palvelu mahdollistettiin
 - Vanhustyössä toimiville ammattilaisille
 - Lääkäreille
 - Geriatriin arviointi osaksi palvelutarpeen arviointia

LAITTEET JA VÄLINEET

- ArcticConnectin tietoturvallinen videoneuvotteluohjelma
- UULA – Uudet palvelu- ja toimintamallit Lapissa 2008–2011 -hankkeen aikana tuettu IP-videoneuvotteluohjelmistojen ja laitteiden hankintaa kunnissa <http://www.lshp.fi/uula>
- Yli 90 % geriatriin etäkonsultaatioista onnistui konsultaation tilaajan omalta työpaikalta

Internet, kamera sekä kuuloke- tai kaiutinmikrofoni

Kuvapuhelinkonsultaatio

Geriatrin konsultaatiopalvelut

Palvelu on tarkoitettu ammattilaisille

Palvelun tuottaa **Ikäihminen toimijana -hanke**

Palvelu on maksuton

Kysymyksiin vastaavat

[Pirkko Jäntti](#)

geriatri
Ikäihminen toimijana -hanke

Kaikki Lapin kunnat voivat pyytää geriatrin konsultaatiota videoyhteyden välityksellä, verkkovälitteisesti tai puhelimitse 31.10.2014 saakka. Palvelu on tarkoitettu ammattilaisille ja se on kunnille maksuton.

Miten toimin ?

1 **Varaa palveluaika** [sähköisestä ajanvarausjärjestelmästä](#)

- Mieti, millaista konsultaatiota tilaat. Jos tilaat videokonsultaation, etsi valmiiksi videotilan numero, mihin asiantuntija soittaa. Puhelinkonsultaatiossa täytyy ilmoittaa numero, mihin soitetaan.

2 **Lähetä dokumentit** geriatrille tietoturvalisesti

- Dokumentit lähetetään geriatri Pirkko Jäntin henkilökohtaiseen postilaatikkoon eKollegaan
- Tarvitset asiantuntijatunnukset kirjautuaksesi eKollegaan. Jos sinulla ei ole niitä, saat ne Maarit Pirttijärveltä tai Maria Martinilta

[Lähetä dokumentit Pirkko Jäntille](#)

3 **Avaa videoneuvotteluohjelma tai -laitteisto** ja odota yhteyden avautumista

- Geriatri ottaa sinuun yhteyttä sovittuna aikana

KIVIPILU

MINÄN
KÄYTTÖ

AVAIN
KÄYTTÖ

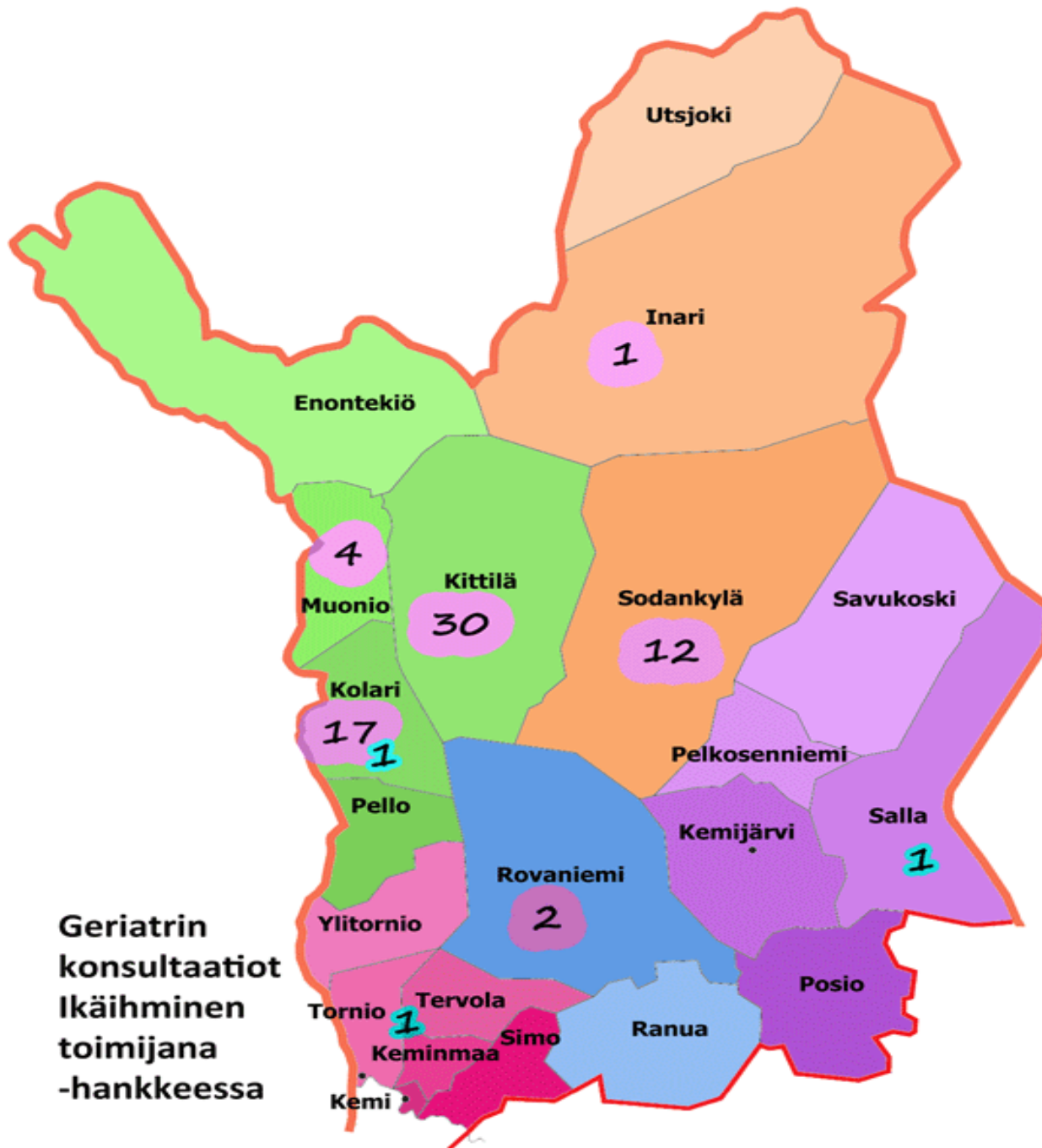
YHÄ
KÄYTTÖ

GERIATRIN PALVELUT KUNNISSA?

- Hankkeen aikana Lapin läänissä työskenteli kolme kokoaikaista geriatria, kaksi Länsi-Pohjan alueella ja yksi Rovaniemen ja Kemijärven alueella
- Sodankylän kunnassa geriatri oli jäänyt eläkkeelle, mutta hän hoiti muistilääkärin tehtävää 4–5 päivänä kuukaudessa
- Hankkeen kehittäjägeriatri hoiti Sallan kunnassa säännöllisesti geriatriin tehtävät paikan päällä
- Inarin kunnassa aloitti kesällä 2014 oma geriatri työskentelyn terveyskeskuksessa
- Posiolla vieraili neurologi säännöllisesti

Geriatrin konsultaatiot
Ikäihminen toimijana
-hankkeessa

MITÄ HAVAITTIIN?

- Etävastaanotot lähtivät hyvin käyntiin kunnissa
 - joissa oli muistihoitaja tai joissa lääkärikunta osasi tunnistaa alkavat muistisairaudet
 - moniammatilliseen työskentelyyn oli totuttu
 - geriatriin työnkuva tunnettiin
 - aikaisempaa kokemusta geriatriin palveluista
 - asiakkaille etäpalvelu sopi hyvin

KOKEMUKSET ETÄPALVELUSTA?

○ Henkilökunta

- ”Lapissa geriatriin palveluita ei ole juurikaan saatavissa muutoin, joten tämä palvelee puutetta osin erittäin hyvin ja tuntuu tarpeelliselta jatkossakin”
- ”Aivan upea mahdollisuus hoitaa asukasasioita vaivattomasti ja ilman kiireen tuntua”

○ Asiakkaat ja omaiset

- kokemukset vastaanottotilanteesta olivat myönteisiä

○ Geriatri

- ikäihmiset pystyivät toimimaan oletettua paremmin etävastaanotolla
- pystytään tarjoamaan asiantuntija-apua hoitopaikkojen ongelmallisiin asukastilanteisiin

Arvioi videoneuvottelun eri osa-alueita asteikolla 1–5 (1 = erittäin huono/huonosti, 5 = erittäin hyvä/hyvin) (N=16)

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Asiasisällön käsittelyn onnistuminen	0	0	0	2	13	15	4,87
Konsultaation hyödyllisyys	0	0	0	1	15	16	4,94
Vuorovaikutuksen onnistuminen	0	0	1	4	10	15	4,6
Videoneuvottelun sopivuus tähän tarkoitukseen	0	0	0	4	11	15	4,73
Konsultaatiolle oli varattu riittävästi aikaa	0	0	0	2	13	15	4,87
Ajan varaaminen onnistui	0	0	0	3	12	15	4,8
Videoneuvotteluohjelman avaaminen onnistui	0	0	0	0	14	14	5
Yhteys toimi häiriöttömästi	1	0	0	3	11	15	4,53
Kuvan laatu	0	0	1	2	10	13	4,69
Äänen kuuluvuus ja selkeys	0	0	1	6	7	14	4,43
Kiinnostuksesi käyttää konsultaatiota uudelleen	0	0	0	2	13	15	4,87
Yhteensä	1	0	3	29	129	162	4,76

HYÖDYT

- Asiantuntijapalveluiden tuottaminen syrjäseuduille mahdollistuu
 - palvelujen ja hoidon turvaaminen, laatu
- Konsultointiapu
 - moniammatillisuus mm. palvelutarpeen arvioinnissa
 - vanhuspalvelut monipuolistuvat, tukea palveluiden kehittämiseen
- Matkustamiseen käytetty aika ja kustannukset pienenevät
 - Lähipalvelut liikkuvat asiakkaiden luo
- Ihmiset tottuvat etäyhteyksien hyödyntämiseen
 - asiakkaat aktivoituvat ja voimaantuvat osallistumaan omaan hoitoon

GERIATRIN PALVELUIDEN TARVE

- Etävastaanotot olivat pääasiassa muistisairauksien diagnostiikkaa
- Kuntien muistipoliklinikat
- Hoidon seuranta
- Asiakkaat hyötyivät erikoislääkärin palveluista

AMMATTILAISTEN OSAAMINEN

- Koulutukset ja valmennukset etäyhteydellä
- Yksittäiseen kuntaan
- Useampaan kuntaan yhtä aikaa

Etäpalveluiden mahdollisuudet: SAS-arvioinnin tukena, kotihoito, tehostetut yksiköt jne.

- monia lääkkeitä käyttävät iäkkäät
- kaatumisia tai ovat HRO-oireyhtymän vaarassa
- kuntoutuspalvelut
- lääkkeettömien hoitomuotojen toteutuksessa ja suunnittelussa
- palveluohjauksessa

HYÖTY AMMATILAISILLE

- Konsultointiapu lääkäreille
- Muistisairaiden hoito tehostetussa palveluasumisessa ja dementiayksiköissä vaatii hoitohenkilökunnalta vankkaa osaamista ja tämän vuoksi geriatriin etäkonsultaatioilla voidaan tuottaa hoitamiseen erityisosaamista
 - hoitajien työn tukemista ja ohjausta käytösoireiden lääkkeettömiin hoitokeinoihin
 - sisältää myös geriatriin kannanoton lääkehoitoihin ym. asioihin
 - hoidon- ja palveluiden kehittämisen tukena
 - kuntoutus ym.

JOHTOPÄÄTÖKSET

- Erityisesti syrjäisillä seuduilla virtuaalinen suoraan kotiin tarjottava palvelutuotanto nousee tavanomaisen palvelutuotannon vaihtoehdoksi
 - pitkät etäisyydet eivät ole este tarjota laadukkaita terveyspalveluja
 - Tulevaisuudessa teknologiaa hyödynnetään enemmän jolloin etäisyys muuttuu läheisyydeksi
- Kotihoito kehittyy ja monipuolistuu

Kuntien muistipoliklinikat

Yhdyshenkilö muistihoitaja
- Diagnostiikka
- Kuntoutus

Koulutukset
ammattiryhmittäin

Valmennukset
kuntakohtaisesti
ja alueellisesti

Palvelutalot ja tehostetut yksiköt

Yhdyshenkilö esimies/
hoitohenkilöstö
- Käytöshäiriöt
- Lääkkeetön hoito
- Toimintakyvyn lasku
- Kuntoutus
- HRO -oireiset

GERIATRIN ETÄPALVELUT

Toimintakäytännöt sovitaan
erikseen jokaisen kunnan kanssa

- Geriatri perehtyy etukäteen asiakastietoihin
- Kirjoittaa käynnistä sairauskertomukseen
- Terveyskeskuslääkäri kirjoittaa lääkemääräykset

Sähköinen ajanvarausjärjestelmä

- Aika varataan ajanvarauslomakkeella
- Sähköinen tiedonsiirto, käyttöoikeus potilastietojärjestelmään

Etävastaanotto

- Työntekijä avaa sovittuna aikana videoneuvotteluohjelman
- Mukana työntekijä + asiakas + omainen
- 30min–1 h (1½ h)

Kotihoito

Yhdyshenkilö esimies /
hoitohenkilökunta
- Käytöshäiriöt
- Toimintakyvyn lasku
- Kuntoutus
- HRO-oireiset

Palveluohjaus ja
moniammatillinen
työryhmä

SAS-työryhmä

Kehittämistyöt kunnissa

Yhdyshenkilö johtava lääkäri,
johtava hoitaja, esimiehet
- Muistipoliklinikan käynnistäminen
- Vuodeosaston toiminnan kehittäminen
- Kuntoutuksen kehittäminen

LISÄÄ TIETOA

www.sosiaalikallega.fi

Kiitos!

